Maandag 24 Juli 1944 DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4265

AMIGOE DI CURAÇAO

Boeken — tijdschriften naar het Zeemanshuis Klipstr. 49-53. Tel. 1531

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Conscientiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Steunt ons zeemanswerk Klipstraat 49 — 53 Telefoon 1531.

Churchill „Er zijn tekenen van grote zwakte in Duitsland".

Nazies melden uitroeiing van opstandige elementen.

Gestadige ontwikkeling van Russische opmars naar Warszawa.

NOORDAMERIKANEN OP TINIAN GELAND.

CHURCHILL BEZOCHT NORMANDIË.

Winston Churchill is Zondag in Engeland teruggekeerd na een bezoek van drie dagen aan het bevrijde deel van Normandië. De Premier hield besprekingen met Generaal Montgomery en bezocht verschillende plaatsen, waaronder Cherbourg.

In de sector van Caen begaf Churchill zich in het strijdgebied en klom hij boven een voertuig om de slag gade te slaan. In een toespraak tot de Britse en Canadese troepen zeide Churchill: „Er zijn tekenen van grote zwakte in Duitsland. Ze schieten mekaar reeds dood. Het zou kunnen zijn, dat de oorlog eerder afgelopen zal zijn dan wij recht hebben te geloven." Churchill prees de troepen voor hetgeen zij reeds verricht hebben en spoorde hen aan tot de grootste inspanning.

WEINIG VERANDERING IN NORMANDIË.

Het Geallieerde Hoofdkwartier maakte bekend, dat de Geallieerde posities in Normandië weinig veranderd zijn. In verschillende sectoren langs het front vonden vinnige gevechten plaats. Door een Duitse tegenaanval werden de Noordamerikanen teruggeworpen over de rivier de Sèves ten Noorden van Périers welke zij eerder overgestoken waren.

De stellingen op de Noordelijke oever bleven intact. In de Britse sector werd een belangrijk stuk terrein gewonnen ten Westen van het bezette Maltot en ten Zuiden van Etavaux werden de bossen in gepalmd. Slechts 1600 enkelvluchten werden Zondag uitgevoerd bij wijze van steun aan de grondstrijdkrachten. (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 24.7).

KIEL EN ANDERE DUITSE DOELEN GEBOMBARDEERD.

Een grote Britse luchtvloot heeft meer dan 2800 ton bommen op de Duitse vlootbasis Kiel geworpen in de afgelopen nacht, terwijl andere Geallieerde vliegtuigen Europa bestookten van de Baltische Zee tot Bucuresti. De Duitse radio zeide, dat zich heden hevige aanvallen ontwikkelen tegen het Reich. Vijf afzonderlijke strijdmachten van bommenwerpers trokken in de nacht uit Groot Brittannië. De grootste wierp 150 ton springstoffen per minuut op Kiel. Andere zware toestellen vielen twee grote olieopslagplaatsen aan te Donges nabij St. Nazaire in een poging de slinkende olievoorraden des vijands nog meer te reduceren. Een andere strijdmacht bestookte de installaties voor het afschieten der vliegende bommen in Noord-Frankrijk.

Mosquito's wierpen bommen van 4000 pond op Berlijn en de snelle bommenwerpers boden ook steun aan de grondstrijdkrachten in Normandië. Vijandelijke troepenbewegingen in de omgeving van Rouaan en Amiens moesten het vooral ontgelden. (Londen, (AP) 24.7).

PSKOV IN RUSSISCHE HANDEN.

De laatste grote Russische stad in handen der Duitsers is thans bevrijd door de Russische legioenen. De stad Pskov ten Zuid-Oosten van het Peipusmeer werd veroverd door de troepen van het derde Baltische leger. De stad is een belangrijk spoorwegknooppunt en bewaakt de toegang naar de Noordelijke Baltische republieken. Zij ligt op 16 kilometer van de Oostelijke grens van Estland.

Aan het centrale front in Polen snellen de Russische legers voort naar Warszawa, waar zij nog maar 120 kilometer van verwijderd zijn. De Russen banen zich een weg in Brest Litovsk en Lwów. In Lublin, waar de Duitsers een groot Joods ghetto vestigden, vinden straatgevechten plaats. De Russische troepen zouden zich volgens de laatste berichten binnen 40 kilometer van de Wista (Weichsel) bevinden (Londen, (AP) 23.7).

GUDERIAN KONDIGT OPRUIMING DER SAMENZWEERDERS AAN.

Kolonel Generaal Heinz Guderian, het nieuwe Hoofd van de Duitse Generale Staf, verklaarde in een radiorede tot de troepen, dat het Duitse leger „zich ontdaan heeft van onzuivere elementen". Guderian las eerst de dagorder voor, welke Zaterdag door Hitler uitgegeven werd, en zeide hierop: „Ik wens namens het Duitse leger hieraan nog toe te voegen, dat enkele officieren, waarvan een deel niet meer in actieve dienst is, de moed verloren hebben. De lafaards en zwakkelingen verkozen de weg van schaamte boven die van de plicht en eer, welke slechts mogelijk is voor alle betamelijke soldaten. Het leger heeft zich verschoond en ontdaan van onzuivere elementen. Aan alle gevechtsfronten en in het land werken de Duitsers koortsachtig voor de overwinning, ongeacht de offers. Het volk en het leger staan nauw vereend achter den Führer. De vijand heeft zich vergist door te denken, dat hij een splitsing kon maken tussen de Generaals van het Duitse leger. Ik garandeer den Führer en het Duitse volk de eensgezindheid van de Generaals, officieren en manschappen van het Duitse leger met het enkele doel de overwinning te behalen. Lang leve Duitsland en onze Führer Hitler! En nu: het volk te wapen!" (Londen, (AP) 23.7).

UITZENDING VAN GEHEIME DUITSE RADIO.

Tass deelde mede, dat een geheime Duitse radio op de golflengte van Radio-Frankfurt een oproep richtte tot de officieren, soldaten en het volk om op te staan tegen Hitler. „De oproep werd door een officier voorgelezen namens den Commandant van de weerstandsgroep. In de oproep werd bekend gemaakt, dat Hitler niet de omstandigheden kan verbergen, dat een staf van Duitse officieren tegen hem is. Kolonel Von Schauffenberg, die het complot uitdacht, stierf, doch hij is niet alleen. Er zijn duizenden zoals hij" (Moskou, (AP) 23.7).

STRAATGEVECHTEN.

De Britse radio zeide in een uitzending, welke in New York werd opgevangen, dat er Zaterdagavond straatgevechten plaats vonden in Berlijn en Frankfurt (New York, (AP) 23.7).

KESSELRING GEARRESTEERD?

Het nieuwsblad „La Suisse" van Génève zeide, dat Veldmaarschalk Generaal Albert Kesselring, de Duitse Bevelhebber in Italië en rivaal van Maarschalk Rommel, naar de geruchten luiden, is gearresteerd op verdenking van medeplichtigheid in het complot tegen Hitler. Nog twee generaals en twee kolonels van zijn staf zouden gearresteerd zijn. Men zegt, dat Kesselring de bijeenkomst van Donderdag tussen Hitler en Mussolini bijwoonde en zijn arrestatie daarna plaats vond (New York, (AP) 22.7).

VORDERING IN ITALIË.

Het Geallieerde Hoofdkwartier in Italië meldt, dat de Geallieerde troepen zich een weg banen uit Poggibonsi en zich op 20 kilometer van Florence bevinden, terwijl in de Zuidelijke buitenwijken van het historische Pisa tegen de Duitsers gevochten wordt. De troepen van het achtste leger ten Oosten van de Arno en ten Westen van Arezzo maakten belangrijke winsten. Terranuova werd door de oprukkende Britten genomen. In de Adriatische sector werden enkele Duitse tegenaanvallen afgeslagen. Geallieerde vliegers bestookten militaire doelen in Bucuresti en de olie-raffinaderij te Berat in Albanië bestookt te hebben. Doelen in Joegoslavië werden eveneens aangevallen. (Rome, (AP) 24.7).

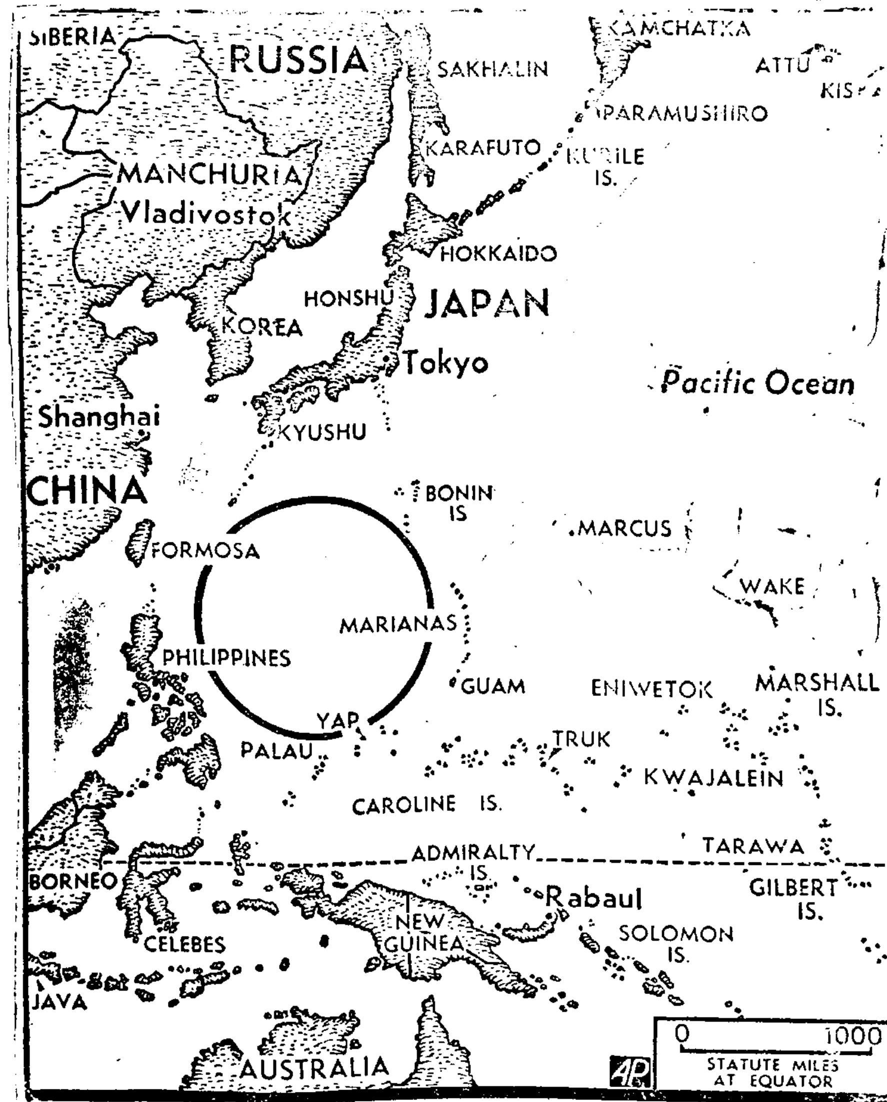
DE STRIJD OM DE MARIANEN.

De invasie van het eiland Tinian heeft snel voortgang, terwijl andere Noordamerikaanse strijdkrachten de belangrijkste doelen op het eiland Guam op 210 kilometer ten Zuiden ervan geïsoleerd hebben. De Noordamerikaanse strijdkrachten op Guam verloren 1958 manschappen binnen drie dagen strijd, waarvan 348 doden, 1500 gewonden en 110 vermisten.

Zij hebben het beste vliegveld van het eiland en de beste haven geïsoleerd bij het toehalen van de greep op Port Apra.

De snel bewegende krijg in de Stille Oceaan heeft zich uitgebreid tot de wateren van de Philippijnen. Zaterdagavond maakte Generaal Douglas MacArthur bekend, dat een Japans schip van 30 meter lengte op ongeveer 110 kilometer van Mindanao in de grond werd geboord. Hij zeide, dat reeds enige tijd patrouillevluchten worden uitgevoerd in dit gebied. Het was de eerste maal, dat de Philippijnen in een communiqué genoemd werden sedert de val van Corregidor op 6 Mei 1942.

De landingen op Tinian vonden slechts vier dagen na de invasie van Guam plaats.



Enige dagen geleden zijn de Noordamerikaanse troepen geland op Guam, een der meest Zuidelijke eilanden van de Marianen. En thans wordt ook de landing op Tinian gemeld. In het omcirkelde gebied nabij de Marianen werd onlangs de Japanse vloot gehavend en op de vlucht gedreven, opdat de landingen ongestoord zouden plaats vinden.

De landingstroepen werden gesteund door vliegtuigen welke opstegen van het eiland Saipan, slechts 5 kilometer van het Noordelijk punt van Tinian verwijderd. De Noordamerikanen ondervonden aanvankelijk weinig verzet, doch dit zal wel toenemen naargelang men verder het land binnenrukt. Het terrein op Tinian is niet zo grillig als op Saipan en Guam. Het eiland heeft verschillende hoogvlakten, welke echter schitterende defensiestellingen bieden aan de Japanners.

Op Guam vonden de landingen plaats ten Noorden en Zuiden van Port Apra, de beste ankerplaats in de Marianen. De Noordamerikanen hebben de haven geïsoleerd alsook het vliegveld op het schiereiland Orote. De derde divisie der mariniers wist spoedig een kuststrook van 8 kilometer ten Noorden van de haven te bezetten en nam ook het eilandje Cabras van 3 kilometer lengte dat de haven ten Noorden insluit. Afdelingen van de derde divisie namen de verbrande dorpjes Piti en Asan en drongen in Noordoostelijke richting voort tot binnen 3 kilometer van Agaña, de platgeschoten vroegere hoofdstad van Guam (10.000 inwoners). De Japanners poogden 's nachts verschillende malen in de Noordamerikaanse stellingen door te dringen doch werden afgeslagen.

Ten Zuiden van Port Apra namen de mariniers van de eerste brigade met steun van de soldaten van de 77e divisie voetvolk het dorp Agat. Zij breidden hun linie uit tot Kaap Bangi en drongen het land binnen waarbij zij de berg Alifan veroverden welke uitzicht biedt op de haven. Vandaar uit wendde men zich in Noordelijke richting om het schiereiland Orote af te snijden en te trachten aansluiting te maken met de derde divisie. Een Japanse aanval op het Zuidelijke strandhoofd tijdens de morgenuren van Vrijdag werd afgeslagen. Generaal MacArthurs Liberators in het krijgsgebied van Nieuw Guinea boden krachtige steun aan de verrichtingen in de Marianen door de Japanse sterkten in de Carolinen zoals Yap, Palau en Noleai gevoelige klappen toe te dienen.

In het gebied van Wewak op Nieuw Guinea werden de Japanners afgeslagen in verschillende aanvallen op de Noordamerikanen langs de rivier Driniumoo. De Japanners schenen zich op te hopen voor nieuwe pogingen om in Westelijke richting door te breken naar Nederlands Nieuw Guinea. Pearl Harbor, (AP) 24.7).



Generaal Majoor Harren Schmidt Heeft bevel over de landingstroepen op Tinian.

IN NANKING DOODGESCHOTEN.

De Duitse radio zeide, dat Yang Ma Olin, Commandant van het eerste corps in het tweede Nanking-leger, door „terroristen" werd doodgeschoten op één der straten van Nanking. (Londen, (AP) 24.7).

Het nieuws van vandaag.

Churchill en de Curaçaose handelaren zijn van hetzelfde oordeel: de Europese oorlog zal spoedig ten einde komen.

Terwijl de handelaren druk doende zijn hun bestellingen te annuleren of te verkleinen — na vroeger geklaagd te hebben dat de hun toegewezen quota te klein waren — verklaarde Churchill bij een bezoek aan de troepen in Normandië, dat er tekenen van grote zwakte zijn in Duitsland. En — zo voegde hij eraan toe — de oorlog zou eerder afgelopen kunnen zijn dan wij recht hebben te geloven.

Hitler en de nazies zijn een andere mening toegedaan dan Churchill en de snel reagerende Curaçaose handel. Zij melden, dat de opstandige legerelementen bereids uitgeroeid zijn en de strijd met even grote heftigheid zal worden voortgezet.

In Normandië is dit zeker het geval, doch van Russische zijde wordt gemeld, dat het verzet afneemt en de Russische legers voortsnellen naar Warszawa en de Wista (Weichesel), de rivier waarlangs de Duitsers blijkbaar een verdedigingslinie hebben aangelegd. De troepen van Stalin zouden vechten om Lwów, Lublin en Brest Litovsk na verder ten Noorden aan het Baltische front het belangrijke spoorwegknooppunt Pskov veroverd te hebben. De opmars ten Westen van Grodno in de richting van Oost-Pruisen schijnt zeer vertraagd te zijn maar mogelijk ook maakt Tsjernyakhovsky voorbereidingen alvorens het gebied van Duitsland binnen te trekken.

Volgens een laat spoedbericht hebben de Russen de stad Siedlce genomen op slechts 80 kilometer van Warszawa tussen de Poolse hoofdstad en Brest Litovsk gelegen.

Als dit waar is kan men wel geloof hechten aan de beweringen uit Moskou, dat er een instorting plaats heeft in het Duitse leger.

In Italië vechten de troepen van het vijfde leger in de Zuidelijke buitenwijken van Pisa, eindpunt van de Gotische linie der Duitsers, welke over het land naar Rimini aan de Adriatische kust loopt. In het centrum bevindt het achtste leger zich binnen 20 kilometer van Florence.

Vier dagen na de landing op Guam — het grootste eiland in de Marianen — zijn de Noordamerikanen Zondagmorgen geland op Tinian, vlak ten Zuiden van het bezette Saipan. De landingstroepen staan onder bevel van Generaal Majoor Harry Schmidt, een veteraan van de verrichtingen in de Marshall-groep.

Bij de 161ste geboortedag van Simon Bolivar.

Simon Bolivar en de Heilige Stoel.

Het herstel der Kerkelijke Hiërarchie.

Tot nu toe heeft het aan artikelen over den persoon van de Zuidamerikaansen Bevrijder Simon Bolivar en over zijn werk niet ontbroken. Bij de veelheid der beschouwingen kon men evenwel niet ontkomen aan de indruk dat deze grote man min of meer in het liberale kamp had geleefd.

Toch is deze indruk ten enenmale vals en te wijten aan het feit dat een zeer voorname en voor den katholieken weetgierige zeer belangwekkende zijde van karakter en werk van den Libertador in het duister werd gelaten, nl. zijn houding tegenover Kerk en Paus. Deze lacune wordt zeer verdienstelijk aangevuld door P. Leturia S. J., die in het Spaanse tijdschrift „Razon y Fe" een diepgaande studie levert van de diplomatieke werkzaamheid van Bolivar bij Pius VII in het licht van de Vaticaanse archieven en vervolgens enige artikelen wijdt aan de betrekkingen van Bolivar met Leo XII.

Pater Leturia spreekt niet over het katholicisme van Bolivar of zijn persoonlijke geloofsovertuiging. Hij behandelt slechts de betrekkingen die Bolivar met de Heilige Stoel en de Kerk onderhield. Echter kan hij niet nalaten er op te wijzen hoe Bolivar in zijn laatste levensjaren door verschillende daden van katholiek heerser — zoals: zijn optreden tegen de Loge en de godsdienstige school — een gelijkenis vertoont met den beroemden president van Ecuador, Garcia Moreno.

Onder al degenen die in zijn tijd aan het hoofd stonden der vrijheidsbeweging, heeft Simon Bolivar uitsluitend verdienste dat hij dacht om de ernstige noden der Kerk in de nieuwgestichte republieken. Slechts een drietal bisschoppen hield zich er nog op. Door hen trachtte hij de Heilige Stoel de noden der Kerk in zijn republieken te doen kennen.

In de brieven die deze bisschoppen tot den Heiligen Vader richtten om de bezetting der talrijke van hun herder verweesde bisdommen te verkrijgen, komt menig woord voor van lof voor den „Libertador", die zich zozeer bemoeide „om het geloof te handhaven, de godsdienst te propageren en hechte godsvrucht en goede zeden te doen bloeien".

Zeer zeker school in deze bemoeiingen van Bolivar ook een politieke beweegreden die ook het staatssecretariaat niet ontging Simon Bolivar verlangde een concordaat te sluiten met de Heilige Stoel. Welnu, zo de Paus hiertoe overging, betekende dat een officiële erkenning van Bolivar als staatshoofd en van de onafhankelijkheid der nieuwe republieken van Spanje.

Bij het ondernemen van een dergelijke stap zou de Paus Spanje en de Heilige Alliantie als vijanden tegenover zich hebben. Desondanks deed de Heilige Stoel in 1824 een eerste stap op de weg der erkenning.

Een Apostolisch Delegaat, Mgr. Muzi, werd naar Zuid-Amerika gezonden met de meest uitgebreide bevoegdheden, niet slechts voor Argentinië en Chili waar hij vaste stand plaats zou hebben, doch voor geheel Zuid-Amerika. Toen in Januari 1824 de delegaat aankwam, was Bolivar volop gewikkeld in de oorlog met den laatsten Spaansen onderkoning La Serna, wat verhinderde onmiddellijk de onderhandelingen die hem zozeer ter harte gingen, te openen.

De eerste brief die hij aan Mgr. Muzi schreef is gedateerd Juli 1824. Na gezinspeeld te hebben op de mogelijkheid van een concordaat besloot hij deze brief aldus: „De regering zal geen der middelen die in overeenstemming zijn met de leer van het Evangelie nalaten om de glans der Kerk te verdedigen en om te vermijden dat haar instellingen en de waardigheid van den Doorluchtigen Houder harer sleutels worden geschaad".

Doch eerst na de tijd van Mgr. Muzi's verblijf in Zuid-Amerika en na nog veel tegenwerking der aan hem vijandige mogendheden bereikte Bolivar het begeerde doel.

In hetzelfde jaar 1824 begon Ignazio Texada te Rome als Zaakgelastigde van Bolivar, de diplomatieke betrekkingen met de Heilige Stoel te onderhouden. Doch ook Texada was nog maar kort te Rome of reeds aanstonds trof hem grote tegenslag.

Daar toentertijd de politiek van de Heilige Alliantie overheerste, moesten de gezanten der verschillende mogendheden wel natuurlijker wijze den Zaakgelastigde van Bolivar met een kwaad oog aanzien en daarom, zijn voordeel doende met het feit dat deze noch van zijn gevoelens ten opzichte van het absolutisme noch van de oogmerken zijner zending bij den Paus een geheim maakte hierbij gesteund door zijn Oostenrijksen collega zich alle moeite om Texada uit Rome en de pauselijke staten te doen vertrekken, wat hij tenslotte ook bekelde.

Het geval was gevaarlijk voor de betrekkingen der nieuwe Zuidamerikaanse Staten met de Heilige Stoel daar deze verstuurde uit-het-land zetting zeer snel ook in deze verre landen bekend werd. Niettemin haastte zich Texada zelf om te Bogota te doen begrijpen dat de Paus een dergelijke maatregel slechts met grote tegenzin had genomen. „Hij kon" schreef Texada, „niet weerstaan aan de klachten van Spanje of beter te zeggen van de Heilige Alliantie en andererzijds wilde hij der regering van Colombia niet mishagen.

Daarom ried hij mij tegelijkertijd dat hij order gaf om mij uit de Romeinse Staten te doen verwijderen aan, motu proprio deze partij te kiezen".

En tot eer der Colombiaanse regering zij eraan toegevoegd, dat deze de verklaringen van haar voorzichtigen gezant aanvaardde van mening dat hierin niets was, dat onze verwachtingen zou kunnen verkleinen.

Texada wist dan ook uit deze lezing profijt, te trekken, zodat men van 1825 af in de documenten van het staatssecretariaat slechts lofprijzingen over hem en zijn werk leest. En eindelijk in de zitting der Congregatie voor kerkelijke aangelegenheden van 2 Maart 1825 werd tot de benoeming der bisschoppen voor de bisdommen van Colombia besloten. Het was vooral de wil van Leo XII dat hierin werd voorzien; en dat nog wel niettegenstaande het vastberaden verzet van personen en regeringen die enkel en alleen door politieke oogmerken gedreven de godsdienstige beweegredenen niet willen begrijpen maar in deze daad — waarop boven reeds gezinspeeld — slechts de volledige politieke erkenning der nieuwe Zuidamerikaanse staten zagen. Ondertussen had Ignazio

Texada naar Rome kunnen terugkeeren, zij het dan ook niet officieel daar Spanje zich er tegen bleef verzetten, dat hij ontvangen werd als gezant van Colombia dat altijd nog beschouwd werd als ,,een provincie opstandig tegen den Katholieken Koning die haar had veroverd voor de Kerk van Jezus Christus".

Zo kon Texada stap voor stap de onderhandelingen hervatten die hij met zoveel tact en voorzichtigheid wist te leiden dat hij het grootste vertrouwen inboezemde in zijn bedoelingen en in de oprechtheid en loyaliteit zijner regering. Evenwel, de moeilijkheden en hinderpalen door de mogendheden der Heilige Alliantie in de weg gelegd waren altijd nog zeer ernstig. Maar Leo XII, eindelijk met het getalm brekend en zeer bezorgd over de godsdienstige toestanden dier verre Zuidamerikaanse landen door vijftien jaren oorlog verwoest en waar het protestantisme reeds een begin van verovering had gemaakt, erkende de absolute en dringende noodzakelijkheid om de talrijke vacante bisschopszetels te bezetten.

De 11e October 1826 bood Texada de voorstellen zijner regering voor de bezetting der vacante zetels aan. De 2e December legde Cardinaal Cappellarti, de toekomstige Gregorius XVI, een memorandum voor, waarin hij als enig aanvaardbare oplossing de tegemoetkoming in de wensen van Bolivar en van de Colombiaanse regering voorstond. Er bleef niets anders over dan de plechtige praeconisatie in consistorie van de nieuwe Hiërarchie welke de Paus zelf bij breve van 20 Januari 1827 aan Vice-President Santander als voor de deur staand aankondigde.

Inderdaad had zij de 21e Mei 1827 plaats. Op 13 Juni 1827 werd het bericht met breve van den Heiligen Vader zelf aan den Koning van Spanje bekend gemaakt. Het was als een donderslag bij heldere hemel. Sommige lieden waren van oordeel dat ,,de Heilige Stoel de belangen van de Kroon meer had geschaad dan Canning met de erkenning"; anderen beschouwden het feit als de vrucht ener anti-Spaanse alliantie.

Kortom, de verontwaardiging was zó hevig dat het tot een werkelijke diplomatieke breuk kwam.

Gelukkig was deze slechts van korte duur dank zij de tussenkomst van graaf Solaro della Margheria, ambassadeur van Sardinië, en vooral van Metternich die met een brief van Wenen alle verdenkingen tegen de Heilige Stoel wist weg te nemen.

Welke was de houding van Bolivar toen hij de vrucht van zijn acht jaren Roomse politiek had geplukt? Zijn beroemde heildronk van 28 October 1827 te Bogotá, waar zich de gepraeconiseerde bisschoppen bevonden, spreekt daaromtrent duidelijke taal.

Nog vóór zij de wijding hadden ontvangen wilde de grote Condottiere zijn mening over dit gebeuren en de grote betekenis die hij eraan hechtte, uiten, en tijdens een feestmaal waaraan de benoemde bisschoppen de regering en het diplomatieke en consulaire corps aanzaten zeide hij in een heildronk op het heil van het nieuwe episcopaat: ,,De edelste zaak verenigt ons op deze dag: het welzijn der Kerk en het welzijn van Colombia. Een keten sterker en schitterender dan de sterren van het uitspansel bindt ons opnieuw aan de Kerk van Rome, die de hemelse bron is.

De opvolgers van den Heiligen Petrus waren altijd onze Vaders, maar de oorlog had ons tot wezen gemaakt zoals het lam dat zijn moeder verloren hebbend zwerft zonder te weten waarheen. De tedere moeder heeft het gezocht en naar de schaapsstal teruggebracht; zij heeft ons herders gegeven die der Kerk en der Republiek waardig zijn.

,,Deze roemruchtige prinsen en vaders der kudde van Colombia zijn onze heilige banden met de hemel en met de aarde. Zij zullen onze meesters zijn en de voorbeelden van de godsdienst en van de politieke deugden". ,,De vereniging van den Priester met het zwaard der wet is de ware ark des Verbonds".

,,Mijne heren, ik drink op de gezondheid der bondgenoten des vaderlands, hun doorluchtige hoogwaardigheden de aartsbisschoppen van Bogotá en Caracas en bisschoppen van Santa Marta, Antiochia en Guayana".

Zelfs Leo XII, zegt Pater Leturia had moeilijk een nauwkeuriger intrpretatie van de benoemingen van 1827 kunnen verlangen.

Deze geschiedkundige belijdenis van katholicisme en Romaniteit van Zuid-Amerika, concentreert in een schitterend licht alle politieke en godsdienstige uitingen van Bolivar sedert 1813 en leidt zijn politiek in die met de dag gezong conservatiever en katholieker wordt.

Maar nog twee andere omstandigheden van de heildronk verdienen naar voren te worden gebracht: de eerste is de afwezigheid van alle diplomatieke aanmatiging of van politieke uitbuiterij.

Nu het einddoel bereikt is ziet hij in de herstelde kerkelijke hiërarchie niet meer een internationaal prestige, veroverd ondanks het koninklijk beschermheerschap en het Europees legitisme maar enkel de grondslag der orde, der zedelijkheid en van de godsdienst in de binnenlandse politiek der nieuwe staten.

De tweede merkwaardigheid is dat Bolivar verklaart in de bisschoppen en in de Kerk te zien ,,de meesters en de voorbeelden der politieke deugden". Met deze woorden veroverde hij zich geheel en al het episcopaat en de clerus die hem altijd trouw zijn geweest. De wetten die el ,,Libertador" uitvaardigde in de laatste jaren van zijn leven tegen de godloosheid van het onderricht aan de universiteiten tegen de zedeloosheid der pers tegen de geheime genootschappen, ten gunste der religieuze orden der missies onder de ongelovigen der seminaristen enz. werden op waardige wijze bekroond door de brief — tot voor kort onuitgegeven gebleven — die hij de 7e November 1828 schreef aan Paus Leo XII om zijn dank te betuigen voor de praeconisaties van 1827 en om de laatste hinderpaal die de goede verstandhouding tussen Clerus en regering in de weg stond: de zogenaamde wet van het beschermheerschap weg te nemen.

Deze wet was bekrachtigd door de Kamers van Bogotá buiten medeweten van Bolivar terwijl hij in Peru vertoefde. Bij deze wet zonder voorafgaande overeenstemming met Rome aangenomen verklaarde zich de republiek in bezit van het oude patronaat der Indiën in de gehele omvang van zijn privilegiën en ook van zijn misbruiken, waarvan er velen slechts met tegenzin door de Heilige Stoel waren geduld.

Natuurlijk hadden noch de Paus noch de bisschoppen de wijze waarop de wet tot stand was gekomen kunnen goedkeuren. De aartsbisschop van Bogotá en de Minister van Buitenlandse Zaken, Stenislao Vergara, oordeelden het nuttig hun toevlucht te nemen tot Bolivar die na in bovengenoemde brief met veel tact de redenen te hebben uiteengezet die de regering tot een dergelijke stap hadden gebracht, Zijne Heiligheid bad zich te gewaardigen hem te ratificeren.

Het staat niet vast of deze brief ooit zijn bestemming heeft bereikt. Wat niet wegneemt dat hij toch een schitterend bewijs is voor de katholieke gevoelens van den ,,Libertador" en tevens bewijst — al liet hij het ideaal van het patronaat niet varen — hij althans de ene weg wist te volgen om zijn aanspraken canonnieke vorm te geven. Zoals bekend waren de laatste jaren van Bolivar vol van ontgoochelingen en bitterheden van alle soort en toen was het het episcopaat dat zijn verdiensten ten opzichte der Kerk niet verloochende.

Toen hij, verlaten en vogelvrij verklaard, had moeten vluchten om zijn leven te redden bood het hem een toevluchtsoord en versterkte zijn laatste ogenblikken.

De 10e December 1830 ontving Bolivar de heilige Sacramenten der Stervenden en de 17e gaf hij zijn ziel aan God terug na zijn medeburgers die zijn einde hadden verhaast te hebben vergeven en zijn eigen leven te hebben geofferd voor het behoud en de voorspoed van het vaderland. En wanneer ook vandaag de roem van Bolivar in al zijn glans weer oplicht dan is dat voor een groot gedeelte toe te schrijven aan de niet-vergeten de dankbaarheid van het episcopaat der door hem bevrijde republieken waarvan hij niet slechts de moedige Bevrijder en organisator was, maar ook — en het is niet zijn geringste verdienste — de hersteller van de Kerkelijke Hiërarchie.



Talloze schepen liggen voor de kust van Normandië en zwermen van vrachtauto's rijden langs de kust bij de aankomst van versterkingen en voorraden voor de Geallieerde invasietroepen. Luchtballonnen worden gebruikt als afweermiddel tegen vijandelijke luchtaanvallen.



Kapitein Fred J. Christensen Jr. (boven) van Watertown, Mass., schoot zes vijandelijke vliegtuigen neer tijdens een enkele vlucht op 7 Juli boven Frankrijk. Christensen heeft reeds 22 vijandelijke vliegtuigen vernield.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

CONDUCTEURS IN HET A.B.C.

,,Het volgende is een voorstel aan de Directie van het Autobus Bedrijf Curaçao, welk, indien het aangenomen wordt, mijns inziens zeker een voordeel zal zijn voor het publiek, nl. tijdbesparing.

Tot nu toe heeft niemand iets te klagen over het A.B.C.: de chauffeurs doen hun best om het publiek geen kans hiertoe te geven. Maar van de kant van het A.B.C. zelf kan met een kleine moeite meer gedaan worden, om het publiek zoveel tijd mogelijk te besparen.

Als men met een bus om het Schottegat rijdt, neemt het tot nu toe een half uur of meer in beslag. Dit kan veel korter worden. Hoezo? Wel, als men opgemerkt heeft, telkens als een passagier opgenomen wordt, gaat ongeveer een minuut verloren, want dezelfde persoon, die aan het stuur zit, moet geld in ontvangst nemen; heeft men geen afgepast geld, dan moet de geldtrommel te voorschijn gehaald worden voor wisselgeld. Reken dat 10 maal, dan zijn het reeds 10 minuten die men had kunnen sparen, indien de passagier was binnengestapt en men was doorgereden.

Waarom neemt het A.B.C. geen collectanten zoals op andere plaatsen? Het publiek zal hiermede zeker veel geholpen worden. De collectant zorgt dat betaald wordt, de chauffeur die houdt natuurlijk een oogje op de zaak. Malversatie kan nooit plaats vinden, want de kaartjes zijn toch doorlopend genummerd. Het zal het A.B.C. niet veel meer kosten, want deze collectanten kunnen percentsgewijze betaald worden, dit te regelen naar verhouding van het hij chauffeurs loon en het gemiddelde dagelijks bruto opbrengst. Dit laatste is meer een zaak van het A.B.C., daar bemoei ik mij niet mede, het is maar een voorstel.

Zoals ik reeds heb aangehaald, het publiek wordt geholpen en de chauffeurs worden ook geholpen, want deze kunnen wat meer uitrusten voor de vertrekuren."

R. E. Evertsz.

Naschrift. Ook in de termen moet Curaçao nog geëmancipeerd worden. Collectanten heeft men in de kerk, de man die in trams en bussen de centen ophaalt, is een conducteur. Diens functie is elders volkomen onafhankelijk van den chauffeur of bestuurder. De laatste heeft dus geen oogje op de zaak te houden; de conducteur dient een betrouwbaar persoon te zijn en anders ontslagen te worden. Inderdaad heeft men in de bussen veel oponthoud bij het instappen, doch wij betwijfelen het of het goed is conducteurs mede te laten rijden, 1) omdat daardoor een plaats minder overblijft voor het publiek 2), omdat de bussen te laag zijn en dus de conducteur niet of moeilijk gedurende de rit zijn kaartjes kan verkopen, 3) om dat men in andere landen er allang van teruggekomen is op grond van ervaring en practijk en het zg. enmanssysteem heeft ingevoerd.

Het oponthoud zit er o.i. veel meer in, dat a) de chauffeurs naar Curaçaose zede te graag een praatje maken, grapjes verkopen, in plaats van snel alles af te handelen, b) de mensen niet met gepast geld betalen.— Redactie.

Mijnheer de Redacteur:

6 Juli jl. werd het vijftien-jarig bestaan van het ,,Vrijwilligers Korps Curaçao" gevierd, bij welk feest de grootste herdenking plaats greep in de geschiedenis van Curaçao. Een gelegenheid die aantoonde, wat een vrijwillig soldaat voor zijn land betekent en vergewisde wat dit corps onder het bevel van Luitenant Kolonel Winkel heeft gepraesteerd.

En daarom juist bevreemdde men zich dat er op die dag de vrijwilligers die bij het Corps politietroepen dienen, niet in de gelegenheid werden gesteld om de viering van het 15-jarig bestaan van het V.K.C. bij te wonen.

A. P. Nita.

VERLOREN

Een dames gouden polshorloge

op de Scharloweg in de buurt van het Bolivarplein.

Tegen belooning terug te bezorgen aan het volgend adres:

Penweg 7a (boven)

Dankbetuiging.

Langs dezen weg betuigen wij onzen hartgrondigen dank aan allen die blijken van medeleven hebben getoond bij het overlijden en begrafenis van onze beminde echtgenoote en moeder.

Aruba, Juli 6 1944 J. B. Laclé en Kinderen

Bekendmaking.

Het Hoofd van het Bureau voor Sociale en Economische Zaken maakt hierbij bekend dat in de Beschikking van den 30sten Juli 1944 No. 1934 de artikelen II en VI komen te vervallen en hiervoor in de plaats wordt gelezen:

II Als prijs, waartegen de in dit artikel genoemde auto- en of motorrijwiel-onderdeelen en auto- en|of motorrijwielbenoodigdheden in den kleinhandel op het eiland Curaçao ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen, den kostprijs van deze artikelen vermeerderd met een winstmarge van 75%.

1. Achterbruggen
2. Assen [voor- en achter-]
3. Bumpers
4. Deuren
5. Drijfriemen (z.g. ,,Fanbelts")
6. In- en uitlaatpijpen
7. Knalpotten [z.g. ,,mufflers"]
8. Motorblok-koppen
9. Motorkappen
10. Radiateurbeschermers
11. Radiateuren
12. Spatschermen
13. Treeplanken.
14. Alle auto- en|of motorrijwielonderdeelen, en alle auto- en|of motorrijwielbenodigdheden welke voor consumenten op hun order bij de fabriek besteld zijn.

VI. Te bepalen, dat kleinhandelaren in de in deze Beschikking genoemde goederen verplicht zijn om bij elke verkoop van deze artikelen desgevraagd een rekening of factuur bij de levering te verstrekken, waarop vermeld dienen te zijn:
  a. de naam van den verkooper
  b. de datum van verkoop
  c. een opsomming der verkochte artikelen hetzij door vermelding van catalogusnummers of door omschrijving
  d. den prijs, waartegen elk der goederen afzonderlijk verkocht zijn en een afschrift of doorslag bewaard dient te worden zoolang deze beschikking van kracht blijft.

Het Hoofd voornoemd: J. H. van Boven.

DEPARTEMENT VAN ONDERWIJS EN VOLKSONTWIKKELING.

DE INSPECTEUR van het ONDERWIJS, Hoofd van voornoemd Departement MAAKT BEKEND, dat de examens voor:

Stuurlieden en Machinisten ter Koopvaardij

aan zullen vangen op Maandag 14 Augustus 1944. Eventueele gegadigden moeten zich onder overlegging van de wettelijk voorgeschreven stukken vóór 1 Augustus 1944 schriftelijk of mondeling wenden tot het Secretariaat der Examen Commissie, Inspectie van het Onderwijs, Wilhelminaplein 2, alhier, (telefoon 1130), alwaar ook nadere inlichtingen te verkrijgen zijn.

De Inspecteur voornoemd,
Dr. W. J. Goslinga.

2—1

Curaçao.

JACQUES CAPRILES OVER DE MONETAIRE CONFERENTIE.

Vóór zijn vertrek uit Brettonwoods, waar hij de Monetaire Conferentie als adviseur bijwoonde, heeft de Heer Izak H. Capriles aan Aneta zijn indrukken medegedeeld van deze Conferentie, vooral voor zover dit voor Curaçao van belang is.

Hij verklaarde er blij om te zijn, dat Curaçao vertegenwoordigd was door een adviseur bij de Nederlandse afvaardiging, die aldus als waarnemer kon optreden. Zo kon de aandacht getrokken worden op de biezondere Curaçaose vraagstukken.

Overeengekomen was, dat Curaçao zou handelen binnen de omlijsting van het Koninkrijk. **De Heer Capriles drukte de hoop uit, dat ten gevolge van de besprekingen te Brettonwoods Curaçao in de toekomst voldoende dollars ter beschikking zal hebben om aan zijn behoeften te kunnen voldoen.** Hij verklaarde, hoe, door de aardrijkskundige ligging Curaçao voor een groot deel afhankelijk is van de Verenigde Staten, wat betreft grondstoffen, levensmiddelen en kleding.

Van veel belang waren de persoonlijke contactnemingen, die hij met de vertegenwoordigers van Venezuela, Colombia, de Dominicaanse republiek, Cuba, Haïti en andere nabuurlanden had.

Samenvattend zeide de Heer Capriles: „De Conferentie was voor mij zeer leerzaam". Zijns inziens heeft de Conferentie bewezen, dat samenwerking zeer wel mogelijk is. Alle deelnemende landen hebben ingezien, dat na de oorlog de landen moeten samenwerken om de wereldstaathuishoudkunde te herstellen. Het Monetair Fonds zal zich aan dienen te passen aan de omstandigheden, die na de oorlog zullen heersen. Hij beschouwde het als zeer belangrijk, dat het beginsel tot instelling van dit fonds en het scheppen van een internationale bank aanvaard werd. Ten slotte verklaarde de Heer Capriles, dat het werk van de Conferentie vooral belangrijk zal zijn voor de bezette landen, daar hun wederopbouw er sterk door bevorderd zal worden (Aneta).

FRAAIE HANDWERKEN.

In de keurige frisse school van St. Theresia te Juicio is Zaterdag en Zondag een tentoonstelling gehouden van fraaie handwerken, door de meisjes dezer school vervaardigd. Soeur Hermenegilda, het blijmoedige hoofd van deze school, kan trots zijn op het behaalde resultaat en dat kan ook het overige personeel van deze school, waar niet minder dan 250 meisjes vingervaardig worden gemaakt om te haken en te borduren. Hoever meisjes het kunnen brengen, kunnen wij dagelijks aan onze redactionele juffrouw bewonderen. De meisjes beginnen met kleedjes, een technische voortzetting van het matjesvlechten, maar al spoedig komen ze verder. Wij vonden deze kleedjes trouwens buitengewoon aardig en vooral de kleurenkeuze is fraai. Nachtzakken en theemutsen (die de kleine meisjes, toen zij er voor het eerst mede begonnen voor...... mijters aanzagen — wel erg warm dan), lopers, tafelkleden, handdoekhangers enz., kortom van alles leren te maken.

Zaterdag was er al veel bezoek en toen het des Zondags in de kerk was afgelezen, bleef het de gehele dag een grote drukte. Langer kon het niet uitgestald blijven, de al-beroetende Isla maakt dat in deze buurt onmogelijk.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Wiva-competitie Postkantoor — Radiodienst 1—0; Tropials juniors — Pietermaai Juniors niet doorgegaan. Tropials — Neptunus 1—2.

V.O.C.

„Vrouwen Organisatie Curaçao: Ledenvergadering op Woensdag 26 Juli om 10 uur in het Logegebouw. De Heer Dr. Joh. Hartog zal spreken over de Balkan, nu en in de toekomst. Introductie tegen betaling van f 0.50 gaarne toegestaan.

BUITENLAND.

RUSSEN VESTIGEN NATIONAAL BEVRIJDINGSCOMITÉ IN POLEN.

De vestiging van een Nationaal Bevrijdingscomité, dat het burgerlijk bestuur in de door Rusland bevrijde gebieden van Polen onder toezicht van de Poolse Nationale Raad zal overnemen, werd bekendgemaakt door de radio van Moskou. Dit is een klap in het aangezicht van de Poolse regering in Londen. Een zegsman daarvan beschreef het Bevrijdingscomité als „een lichaam van linkse radicale intellectuelen" en verklaarde, dat het geen steun van het Poolse volk zal erlangen.

Moskou zeide, dat het Bevrijdingscomité onder leiding zal staan van Edward Osuska Morawski als Voorzitter en Directeur van Buitenlandse Zaken. Een der Vice Voorzitters is Wanda Wasilewska, Presidente van de Unie van Poolse Patriotten in Moskou, welke het gezag van de regering in Londen heeft uitgedaagd. (Londen, (AP) 24.7).

EILAND SIMI OVERVALLEN

Officieel werd in Caïro bekend gemaakt, dat Britse en Helleense schoktroepen een geslaagde overval van het eiland Simi in de Dodecanesus nabij Rhodes hebben uitgevoerd en daarbij „het gehele Duitse garnizoen uitroeiden". De onderneming vond plaats in de nacht van 13 Juli. Meer dan 160 Duitse en Italiaanse soldaten werden gedood, gewond of gevangen genomen. Ammunitie-opslagplaatsen en een schepswerf werden vernield. De Geallieerde verliezen waren gering en de Geallieerde marinevaartuigen werden niet beschadigd (Caïro, (AP) 23.7).

NOORDAMERIKANEN DRINGEN PISA BINNEN.

De Noordamerikaanse troepen hebben in de nacht van Zaterdag op Zondag de Arno bereikt van Pisa tot de Tyrrheense Zee en zijn doorgedrongen in het Zuidelijk deel van Pisa.

De Duitsers vervolgen de strijd binnen de stad Pisa. De Noordamerikanen kunnen reeds de scheve toren van Pisa zien, welke blijkbaar onbeschadigd is. (Rome, (AP) 23.7).

VLIEGENDE BOMMEN OP ENGELAND.

Terwijl de aanvallen van de vliegende bommen op Groot Britannië voor de veertigste dag voortduren, gaven militaire deskundigen uiting aan de mening, dat de Duitsers enkele nieuwe bases voor het afschieten der vliegende bommen gebruiken, waarvan sommige in België. Londen zowel als de Zuidelijke graafschappen leden schade en ook vielen er slachtoffers tijdens de nacht toen de nazies een betrekkelijk groot aantal vliegende bommen boven Groot Britannië zonden. Men maakte bekend, dat meer dan 100.000 moeders en kinderen en 82.000 schoolkinderen uit Londen zijn verwijderd. (Londen, (AP) 24.7).

LANDING OP TINIAN.

Als volgt luidt een bekendmaking uit het Hoofdkwartier van de Noordamerikaanse vloot in de Stille Oceaan: „De stoottroepen van de 2e en 4e divisies mariniers hebben op 23 Juli een strandhoofd gevestigd op het eiland Tinian, gesteund door vliegtuigen van vilegdekschepen en van bases op het land alsook door artillerie en vlootgeschut. De landingsoperaties tegen het eiland Tinian worden geleid door Schout bij Nacht Harry W. Hill, Bevelhebber van groep II van de amphibie-strijdkrachten der marine in de Stille Oceaan. De expeditie-troepen staan onder bevel van Generaal Majoor Harry Schmidt, bevelhebber van het vijfde corps landingstroepen. De landingen worden voortgezet tegen een lichte tegenstand op de grond." (Washington, (AP) 24.7).

Laatste Nieuws

— **De Rusen hebben een doorbraak van 30 kilometer gemaakt in de gedesorganiseerde en wankele Duitse defensies om de stad Siedlce te nemen, op slechts 80 kilometer van Warszawa. De ontruiming van Siedlce en Yaroslav op 250 kilometer ten Zuiden werd erkend door het DNB, nadat het officiële Duitse communquié had toegegeven, dat er in Lwów en Lublin gevochten wordt.**

— **De Duitse** radio maakte bekend, dat de Russen zich een weg banen in Lwów en Lublin. Zij zouden zich binnen 40 kilometer van de Wista (Wecihsel) bevinden.

Bekendmaking.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst maakt hierbij bekend, dat op de hieronder genoemde dagen gelegenheid bestaat tot kostelooze koepokinenting in het gebouw van de Transportcolonne van het Roode Kruis op Mundo Nobo:

DINSDAG	18 JULI	VAN	10 — 11 UURV.M.
VRIJDAG	21 JULI	„	10 — 11 UURV.M.
DINSDAG	25 JULI	„	10 — 11 UURV.M.
VRIJDAG	28 JULI	„	10 — 11 UURV.M.

De Directeur voornoemd,

Dr. J. de J. Arends.

3—2

De Reorganisatie van de Nederlands Hervormde Kerk.

Het Standpunt van Ds. Steenstra.

Op 12 Juni jl. heeft de Gereformeerde predikant van Curaçao Ds. H. W. Kroeze in ons blad de plannen tot reorganisatie van de Ned. Herv. Kerk besproken. In een bijeenkomst te Emmastad heeft Ds. C. Th. Steenstra, van huis uit Predikant in de Ned. Herv. Kerk zelve en thans bij de Protestantse Gemeente die hiermede ten nauwste te vergelijken is, ook zijn mening gegeven.

Ds. Steenstra zette aan de hand van de Schriftuurplaatsen Efese 2: 20, 21, Efese 4: 4—6 en Handelingen 1:8 uiteen hoe naar zijn opvatting de kerk een geestelijk bouwwerk is, dat zich voortdurend moet blijven reorganiseren door zich te bezinnen op het Goddelijke Woord, daar een kerk die zou pretenderen een volmaakte organisatie te bezitten, noodzakelijkerwijze moet verstarren. De afhankelijkheid van het lichaam van het hoofd, Jezus Christus, moet telkens getoetst worden en dit is mogelijk door de belofte van den H. Geest.

De belijdenis der kerk bezit slechts kerkelijk gezag en daarom moet de toetsing plaats vinden aan het onfeilbare Woord Gods, maar wel mag de kerk deze belijdenis, ontleend als zij is aan Gods Woord, aan haar leden opleggen.

Deze belijdenis heeft dan bindend gezag, niet alleen over organisatie en administratie, maar ook over leer en leven, over de leden zelve. Ook is het de belijdenis der kerk het haar gegeven Woord aan de wereld te verkondigen en invloed te oefenen. Daarom staat de kerk door haar belijdenis als een levend lichaam in de wereld en dit is de grondgedachte geweest van de reorganiserende beweging van 1938 en van die van heden. In vroeger eeuwen verstond de Ned. Herv. Kerk het bovengenoemde. Op de conventie van Wezel wordt in 1568 de belijdenis vastgesteld als grondslag voor de dus aanvankelijk in ballingschap, in den vreemde georganiseerde Ned. Herv. Kerk.

In 1571 wordt deze conventie te Emden bevestigd, contact met andere protestantse kerkgemeenschappen wordt geschapen als oecumenisch oordeel voor het geheel. Verschillende synoden werden gehouden om de problemen van de wordende kerk te onderzoeken en de belijdenis in steeds zuiverder bewoordingen naar Gods Woord te conformeren.

Ook het vraagstuk „kerk en staat" kwam te berde en ook al scheen het dat in Nederland de Ned. Herv. kerk en de staat hand in hand gingen, dit was niet geheel zo. In 1586 zou de kerk los van de staat komen en de laatste werd feitelijk dienaar van de eerste. De Staten Generaal waren hier zo tegen, dat het plan niet is doorgevoerd en in Dordrecht in 1618 is de verhouding juist omgekeerd. Ook al wil de staat dan geen invloed oefenen in de kerk, wel over de kerk door haar bemoeienis met het politieke leven in te perken. De gehele 17e en 18e eeuw is dit zo gebleven, al was het misschien meer in kleinere regentenkring en men kan zeggen dat sedert de zojuist genoemde synode van 1586 de Ned. Herv. Kerk zich hierbij heeft neergelegd. Zij had de staat nodig.

Haar onafhankelijkheid ging echter verloren.

Na de Franse tijd is ons land in 1816 ontredderd en de kerk gedesorganiseerd. Willem I neemt de reorganisatie der Ned. Herv. Kerk ter hand, hetgeen administratief ook zeer nodig was, omdat vele predikanten in jaren geen tractement hadden gehad en vele kerkelijke goederen waren afgenomen. De koning had de beste bedoelingen en historisch lag het voor de hand, dat de staat de reorganisatie ter hand name. Willem deed het evenwel te eigen machtig, raadpleegde de bredere lagen der kerk niet en legde een reglement op, waartegen het protest zwak bleef, hoewel het naar kerkelijk oordeel onwettig was. Bovendien was de reorganisatie in strijd met het wezen der Ned. Herv. Kerk.

In Dordrecht scheen alles veilig. Toch had zelfs Dordrecht in 1618 niet aan de ganse nationale kerk — hoewel op last der Staten Generaal nationaal vergaderd werd — een orde kunnen opleggen. Friesland, Zeeland, en Drenthe bleven er in bepaalde opzichten buiten. Nu reorganiseerde Willem zo, dat elk conflict, elke ordeverstoring vermeden werd. Daarom leefden leerstrakheid en leervrijheid, belijdenisgebondenheid en belijdenisontkenning in één organisatie dooreen. Sedert 1619 is geen synode meer gehouden, omdat de liberale stromingen in de kerk gekomen waren en de behoudende partij verstarde aan een belijdenis, die steeds dichter het gezag van de bijbel naderde, naarmate het tijdstip van haar opstelling verder weg lag. De spanning tussen Woord en Belijdenis, de harteklop van waarachtig leven, werd niet meer gevoeld. Het reglement van 1816 beoogde slechts rust maar onderkende de geestelijke onrust. Dit werkte verlammend op het leven der kerk en hoewel de Ned. Herv. Kerk naar binnen haar verdeelde leven kon leven, werd haar stem naar buiten steeds minder gehoord.

De uittredingen van 1834 en 1886 terzijde latende, wees Ds. Steenstra op de toeneming van het liberalisme, waarnaast toch de grote groep vast bleef houden aan de oude belijdenis.

Pogingen tot reorganisatie stuitten echter af. Soms scheen het of de andere richting de overhand zou krijgen, zo o.a. art. 32 van het reglement op de kerkeraden, waaruit volkomen leervrijheid en zelfs een liturgische (rituele) vrijheid af te leiden viel. Het kerkelijk besturend lichaam kon alleen administratief ingrijpen, belijdenis en leer stonden erbuiten.

Reorganisatie moest medebrengen de omverwerping van het gehele opgelegde reglement.

Na Wereldoorlog I brengt de geestesverandering twee reorganiserende bewegingen in actie, Kerkopbouw (Prof. A. M. Brouwer) en Kerkherstel (Prof. T. L. Haitjema), die beide in populaire geschriften haar denkbeelden bekend maken.

Deze bewegingen hebben veel goeds gedaan, want zij hebben de belangstelling voor de kerk herwekt. Jeugd- en sociaal werk ontstond. Dan verschijnt in 1927 de beruchte commentaar op Romeinen van Karl Barth, wiens invloed blijft wassen en de kerk terugvoert naar belijdenis en bijbel naar reformatorisch standpunt en met absolute verwerping van het liberalisme en Rome.

Ook in het Protestantse leven in Nederland werd de echo vernomen en de verstarde predikantenopleiding werd van nieuwe geest bezield. Haitjema, Aalders, Berkelbach van der Sprenkel e.a. stuwden deze beweging. Van passief werd de Ned. Herv. Kerk actief, van tolerant werd zij ijverzuchtig.

De gehele kerk scheen zich te bezinnen, mede onder de drang van het nationaal socialisme in Duitsland waartegen zij stelling nam. Tegen de gedwongen gehoorzaamheid aan den totalen leider stelde zij de Goddelijke boodschap van een totaliteit bij uitnemendheid: Jezus Christus, den Heer der wereld. Wat in 1940 kwam, had de Herv. Kerk al in 1933 blootgelegd, zegt Ds. Steenstra. Allang had de Herv. Kerk gezegd, dat het hier niet ging om een strijd tussen mensen, maar dat echter dit alles zich een strijd zou afspelen tussen God en zijn tegenstander. Naar Dr. Miskotte werd toen niet geluisterd.

In de benauwenis des tijds bleef de kerk staan, werd het middelpunt, niet zonder bloed en tranen, niet in eigen kracht, maar omdat Gods kracht in de menselijke zwakheid volbracht werd.

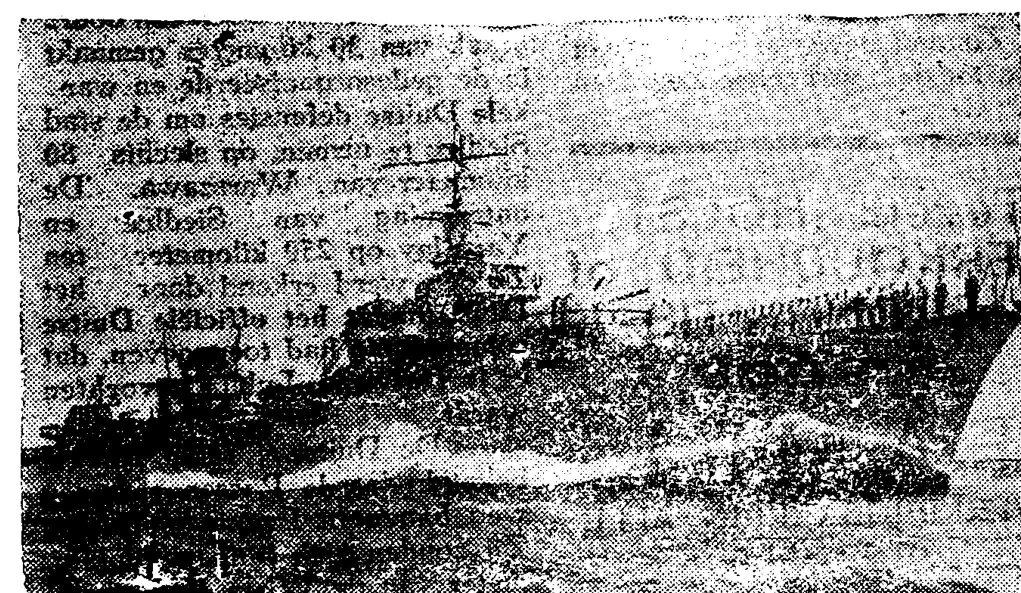
Op zo vele vragen moet de kerk thans antwoord geven en de mens ziet in dat de kerk den gansen mens moet hebben.

Dit was de geest, die ons in 1938 bezielde en ik meen die terug te vinden in „The Spiritual Issues of the War" van 11 Mei 1944 waarin een artikel is opgenomen dat een antwoord is op een herderlijke brief van de Ned. Herv. Synode en waarin in felle woorden tegen Barth geschreven wordt. Hieruit zou men kunnen afleiden, dat de voorgestelde reorganisatie er een is op confessionele in plaats van administratieve grondslag, dat zij zich stelt op de Drie Formulieren, dat de Ned Herv. Kerk weer een belijdenis-kerk zal worden, zoals zij het vóór Dordt geweest is.

De tegenstelling tussen kerk en instituut wordt dus opgeheven. Zo opgevat betekent de reorganisatie een terugkeer tot de eenheid der ganse kerk in woord, daad en prediking. Volgens de Calvinistische opvatting staat de presbyteriale kerkorde het dichtst bij de eerste christelijke kerk en ook al kan men deze niet nauwkeurig uit de Bijbel lezen, wel blijkt volgens de Schrift de hoedanigheid der kerkregering, nl. uit Gods handen ontvangen en in het geloof werkend, vertegenwoordigend den Heer der kerk, dus een geestelijk gezag en niet administratief. Dat is de op handen zijnde reorganisatie, het van administratief weer zuiver ambtelijk worden van het bestuurslichaam. De belijdenis zal een maatstaf zijn.

De vrijheid van het oude reglement, dat ieder kon doen wat hem lustte, zal er niet meer zijn: vaste prediking, vaste liturgie (ritus). De stem der kerk zal hierdoor forser zijn en naar binnen zal de tucht in geestelijke zaken breder worden toegepast. Het oude reglement sprak hier wel van, doch had geen macht om in te grijpen.

Meer dan bij de reorganisatiebewegingen der vorige eeuw ziet men hier de spanning tussen belijdenis en Woord, dat is het binnenste leven uit het geloof alleen en de vernieuwende stuwkracht. Daarom wordt de kerk zich van haar zending in de gehele wereld bewust, evangelisatie tot hen die op de drempel der kerk leven, de arbeid onder de jeugd, de opbouw van het gezinsleven, de confessionele school worden alle hernieuwde objecten van kerkelijke zorg, hoe is den spreker niet duidelijk uit de schaarse berichten, maar dat dit alles er is, lijkt den spreker duidelijk. Ook de verhouding van de Ned. Herv. Kerk tot de staat zal vast gesteld worden, onderscheiden en onafhankelijk als elk is op het eigen gebied. De Ned. Herv. Kerk zal zich meer één gevoelen met de andere kerken, medeverantwoordelijk voor de gehele mensheid en daarom zal de oecumenische binding een van de grote punten worden.



De snelste torpedojager ter wereld „Le Triomphant" is een van de meer dan 50 oorlogsschepen in de Franse vloot, die met de Geallieerden medevecht.

De naam Curaçao

door

PATER H. M. HULSMAN O.P.

II.

De laatste zuivere afstammeling van de Caquetias overleed op Curaçao omstreeks 1788 op 80-jarige leeftijd.

Op de beide andere eilanden hebben de Indianen zich veel langer gehandhaafd, maar zich toch met de andere rassen vermengd.

Zeker is ook, dat bij de eerste historische berichten over ons eiland, n.l. toen de eerste Spaanse Gouverneur Juan de Ampies in 1527 bezit nam van ons eiland, hier al dezelfde Indiaanse volksstam der Caquetias woonde, en dat dezelfde Indianen ook woonden in Coro en in een groot gedeelte van Venezuela naar het Zuiden tot aan de rivieren de Orinoco, de Apure en de Casanare.

Nu moeten we maar even bij die Caquetias gaan zoeken, en klaar zijn we...... Zo gemakkelijk is de zaak niet.

De geleerde Luitenant ter Zee C. H. de Goeje, die tweemaal leider was van een wetenschappelijke expeditie door het binnenland van Suriname schrijft daarover:

„Een der lastigste vraagstukken, die tot het gebied der aardrijkskunde gerekend mogen worden, is zeker wel het opsporen van de betekenis der namen, die de bevolking gebruikt om haar woonplaatsen of bepaalde terreinbiezonderheden aan te duiden. Het liefhebberen op dit gebied is nog al gemakkelijk, maar voor het leveren van deugdelijk werk is uitgebreide kennis nodig. Vooreerst van de talen die in het land gesproken worden of vroeger wel eens gesproken zijn, dan van de eigenaardigheden van het land zelf, t.w. aardrijkskunde en kennis van flora en fauna, terwijl de geschiedenis ons menigmaal op een spoor kan leiden dat we zonder haar hulp niet zouden hebben gevonden [21]).

Wie weet van Nederland de oorsprong en betekenis van de namen der steden?

Nog veel moeilijker om de naam Curaçao te achterhalen.

Waarom?

De Caquetias bestaan als Indianenstam niet meer. Hun taal is uitgestorven en voor zover we weten bestaan er geen woordenlijsten of grammatica's meer van die taal.

Vermoedelijk heeft er wel zo iets bestaan. Want P. Schabel die we wel de eerste missionaris van Curaçao kunnen noemen en die hier in 1699 voor het eerst aankwam, nadat hij te voren al enige jaren in de binnenlanden van Venezuela, bij de rivier de Apure was werkzaam geweest, bracht vandaar een Indiaan mede (waarschijnlijk van de stam der Achäguas) Leopold, die dezelfde taal sprak als die van de Caquetias, althans door hen zeer goed begrepen werd.

Pater Schabel nu heeft een catechismus gemaakt in drie talen, een daarvan is zeker dit Indiaans geweest. Hij heeft dat boek naar Spanje gestuurd ter goedkeuring. Maar ondanks al zijn nasporingen heeft Pater Euwens zelfs niet kunnen ontdekken of dit boek wel ooit is aangekomen.

Doch al zouden we dit boek nog weer eens terugvinden, zouden we daarin dan misschien iets vinden over de naam van Curaçao? Misschien enkele woorden die ons aan het gissen kunnen brengen?

Maar bovendien moeten we ook niet vergeten, dat de taal der Caquetias geen geschreven taal was, maar alleen gesproken werd, en eerst later door missionarissen op schrift gesteld is. En wat een verschil bestaat er niet tussen klanktaal en schrifttaal?

Doch moeten we wel zo de nadruk leggen op de Caquetias. Want al woonden ze hier, toen de eerste Europeanen op dit eiland kwamen, het is nog lang niet zeker, dat ze altijd hier gewoond hebben.

Wat we uit de historie kennen als de volksverhuizingen in Europa, is in de praehistorische tijd in Amerika evenzo gebeurd.

De Caquetias zijn niet de oudste en enige bewoners van Curaçao geweest.

Tijdens de Conquista (16e eeuw) woonden de Caquetias in Venezuela, naast en tussen andere Indianenstammen, als de Cumanagotas, en de Caraiben, waaruit wel blijkt, dat er een opschuiving en opdringen heeft plaats gehad onder die verschillende stammen.

Dit blijkt ook nog uit andere feiten:

Volgens Pater Breton en Pater Labat bestonden bij de Caraiben twee talen, een voor de mannen en een andere die door de vrouwen gesproken werd.

De mannentaal was zuiver Caraïbisch, die der vrouwen Arrowaks, terwijl de vrouwen de mannen aanspraken in het Caraïbisch.

De reden hiervan was, dat de Caraïben de eilanden veroverd hadden, de mannen, gedood en de vrouwen voor zich behouden hadden [22]).

In het Caraïbisch der eilanden komen duidelijk verschillende woorden voor, die klaarblijkelijk aan het Arrowaks ontleend zijn: aldus volgens mededelingen van Luitenant De Goeje.

Van de Caraïben dacht men vroeger, dat zij uit Florida waren gekomen, en zich eerst over de grote antillen, later over de kleine antillen Zuid-Amerika zouden zijn binnengedrongen.

Op grond der nieuwste onderzoekingen schijnt het tegenwoordig wel onbestreden vast te staan, dat we de bakermat der Caraïben in Midden-Brazilië moeten zoeken.

Dat ze hier op onze eilanden vooral op Aruba gewoond hebben is zeker. Enkele bewijzen daarvoor:

(Pastoor A. J. van Koolwijk die van 1870 tot 1886 hier in de missie werkzaam was en in 1913 te Neerbosch bij Nijmegen gestorven is, is de allereerste geweest, die het bestaan en de cultuur der Caraïben op onze eilanden vooral Aruba ontsloten heeft.

Op Westpunt op Aruba ontdekte hij een groot legerkamp en begraafplaatsen der Caraïben; begraafplaatsen waar de lijken in zittende houding waren bijgezet.

Al zijn vondsten, die toen nog in geen enkel museum van Europa of Amerika te vinden waren, heeft hij aan het Ethnographisch museum te Leiden ten geschenke gegeven. Hij is ook de eerste geweest, die oude schedels van de Caraïben gevonden heeft; later in Leiden door Dr. G. A. Koeze wetenschappelijk onderzocht en beschreven.

Wordt vervolgd.

21) „Aardrijkskundige namen in Guyana en omliggende landen" in het tijdschrift van het Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap 2e serie Deel XXVI, No. 2. Maart 1909.

22) Als een bewijs voor het overwelldigen van de ene Indianenstam door de andere, kan misschien dienen het verhaal van Ds. G. Bosch deel II over Aruba bladz. 140, waar hij schrijft over de grot met veel geraamten van Indianen aan de Zuid-Oost zijde van het eiland bij de Rooi Françes op een afstand van daar.